

เทศน์เช้า วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ วันนี้วันพระ วันพระ วันโกน เห็นใหม่ วันทำบุญกุศลของชาวพุทธ เราเป็นชาวพุทธไง เราระลึกถึงตัวเราเอง ถ้าระลึกถึงตัวเอง ตัวเองมีคุณค่า เห็นใหม่ เวลาแสวงหาในบ้านทุกอย่าง แสวงหาของมาขนาดไหนแล้วลืมนไว้ในบ้าน มันก็อยู่ในบ้านนั่นนะ

นี่ก็เหมือนกัน เราลืมนตัวเราเองไง เรามีหน้าที่ ไซ้! คนนะกตัญญูกตเวทที่เป็นเครื่องหมายของคนดี เครื่องหมายของคนดี เห็นใหม่ เราสร้างคุณงามความดี ถ้าสร้างคุณงามความดีเราก็แสวงหามีการกระทำอันนั้น ถ้ากระทำนะเราก็ทำของเรา ทำของเรา ทำของเราจนลืมนตัวเราเองไง ถ้าลืมนตัวเราเอง ถ้าเราลืมนตัวเองเหมือนของในบ้านเลย เราแสวงหาเข้ามาแล้วเก็บไว้ เก็บซ่อนไว้ในบ้าน พอเก็บซ่อนไว้ในบ้านว่าเป็นสมบัติของเรา สมบัติของเรา เราลืมนไป เราลืมนไปมันก็ไม่เป็นประโยชน์อะไร มันรกรบ้านไปเฉยๆ

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตของเรา ชีวิตของเราไง นี่ผลของวิภวัญจะ ผลของวิภวัญจะ เห็นใหม่ ชีวิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวิภวัญจะ ถ้าชีวิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวิภวัญจะมันมีคุณค่า มันมีคุณค่าขึ้นมาเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์ต้องมีความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบของเรา ใครเป็นคนดี กตัญญู กตเวทที่เป็นเครื่องหมายของคนดี เป็นเครื่องหมายของคนดี ดีประจำครอบครัวของเราไง แต่ถ้าดีของเรา ดีของเรา เรามีสติปัญญาที่ดี พ่อแม่ถ้าลูกของเราดีมีปัญญา เขาเอาตัวรอดได้ เขาเป็นผู้ที่ฉลาด เขาเป็นผู้ที่ฉลาด แล้วฉลาดในธรรมนะ ฉลาดแบบสุจริตนะ อย่าฉลาดแกมโกง

ไอ้ฉลาดแกมโกง ฉลาดแกมโกง ฉลาดนี้ฉลาดแบบมักง่าย จะเอาแต่ได้ เอาแต่ได้ไง เอาแต่ได้ เอาแต่ความสะดวกสบาย แล้วโฆษณาชวนเชื่อในสังคม นี่ด่วน ชีวิตแบบว่าคุณภาพชีวิตต้องรีบด่วน เราตามเขาไป ตามเขาไปนะ ช้าหน่อยก็ได้ จะช้าหน่อยชีวิตเราไม่ต้องเร่งรีบขนาดนั้น ถ้าไม่ต้องเร่งรีบขนาดนั้น ใอันนั้นคือการตัดสินใจทางธุรกิจ เวลาการตัดสินใจทางธุรกิจของเขา นั้นเขาตัดสินใจของเขา แล้วตัดสินใจทางธุรกิจ เห็นใหม่ สมัยปัจจุบันนี้เทคโนโลยีมันเร็วมาก ถ้าเทคโนโลยีเร็วมาก คลื่นลูกใหม่มันจะตามมาตลอด

ฉะนั้น ตามมาตลอด เห็นใหม่ ในหลวงถึงสอนเศรษฐกิจพอเพียงไง เศรษฐกิจพอเพียง เห็นใหม่ เราพอดีของเรา เราพอดีในจังหวะชีวิตของเรา ถ้าเราพอดีในจังหวะชีวิตของเรา ไม่ใช่ อ้อระเหย อ้อระเหยจนเราก็ไม่ทันโลกเขา ถ้าเราไม่ทันโลกเขา เห็นใหม่ สิ่งนี้เราหามาๆ เพื่อ ประโยชน์กับเรา ถ้าเพื่อประโยชน์กับเราถ้าทำได้

ไม่เหมือนทางโลกเขา ดูทางโลกเขาแม้แต่จะบวชจะเรียน เห็นใหม่ เวลาจะบวชจะเรียน จัดงานใหญ่โตมาก พอจัดงานใหญ่โตมากเพราะอะไร เพราะต้องการเทียมหน้าเทียมตาเขา ถ้า คนที่มีเศรษฐกิจเขาดีเขาก็ทำของเขาได้ ใ้อ้ที่เศรษฐกิจไม่ดีต้องไปกู้หนี้ยืมสินมาก็เพื่อจะทำบุญ กุศลใจ ก็เพื่อจะมาบวชลูกบวชหลานขึ้นมาสักทีหนึ่ง

นี่บวชลูกบวชหลาน เห็นใหม่ เวลาบวชขึ้นมาทำไมเราบวชเจียบๆ ไม่ได้ใช้ใหม่ เราบวช ประสาของเรา เราบวชของเรา นี่ลูกของเรา เราเลี้ยงของเรา มา เวลาบวชของเราก็บุญของเรา ทำไมต้องไปประกาศให้ชาวบ้านเขารับรู้ด้วยละ เวลาประกาศให้ชาวบ้านเขารับรู้อยากจะเทียม หน้าเทียมตาเขา นี้อยากจะเทียมหน้าเทียมตาเขา ถ้าเศรษฐกิจเขาทำได้เขาก็ทำของเขาที่สาธุ สาธุของเขามันเป็นประเพณีวัฒนธรรมเพื่อรักษาไว้

แต่เวลาบวช เห็นใหม่ เวลาบวชมาพ่อแม่ได้ ๑๖ กับ คำว่า “พ่อแม่ได้ ๑๖ กับ” สายเลือด สายเลือดของเรา เห็นใหม่ อยู่ในกรรมมา ๙ เดือน เราอุ้มชูมา หายใจด้วยจมูกเดียวกันนะ เวลา คลอดออกมาแล้วเขาถึงหายใจด้วยจมูกของเขา เราเลี้ยงดูของเรา มา สายเลือดของเรา เลือดเนื้อเชื้อไขของเราไปบวชมันจะไม่ได้บุญอะไร มันก็ได้บุญของมันอยู่วันยังค่ำ มันได้บุญ ของมันจริงๆ อยู่แล้ว ถ้าได้บุญจริงๆ อยู่แล้ว แล้วเราไปทำตามประเพณีไอนั้นเป็นเรื่องโลกๆ

เราบวชของเราเจียบๆ ก็ได้ ถ้าเราบวชของเราเจียบๆ ก็ได้ เห็นใหม่ เราบวชของเรามัน เรียบง่าย มันเรียบง่ายแล้วมันไม่กระทบกระเทือนใครไปทั้งสิ้น แล้วบุญกุศลนี้เต็มหัวใจเลย ถ้า เต็มหัวใจ เห็นใหม่ เราทำของเราด้วยสติปัญญาของเรา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาว่าเราไม่ลืมตัวไม่ลืมตนของเรา อยู่ที่ไหนก็ได้ หายใจเข้านี้กพท หายใจออกนี้กโธ หายใจของเรามันต้องหายใจอยู่แล้ว ถ้าหายใจอยู่แล้ว เห็นใหม่ มันทำให้เรามี สติใจ มันทำให้เรามีสติ เราไม่พลั้งเผลอไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเตือนไว้เป็นคำ สุดท้ายเลย “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ด้วยความประมาทในชีวิต ด้วยความประมาทในการไตร่ตรอง ด้วยความประมาทของเรา เห็นไหม ถ้าเรารอบคอบๆ ของเรานะ ชีวิตของเราจะมีคุณค่าขึ้นมา มีคุณค่าขึ้นมาถ้ามันระลึกได้ ระลึกได้ที่ไหน ระลึกได้ที่จิตของเรา ถ้าเราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ถ้าจิตมันสงบ หรือจิตมันระลึกได้มันจะเห็นคุณค่าทันทีเลย แล้วจะเห็นคุณค่าทันที ใอันมันเป็นลำดับต่อไปนะ ปัจจัยเครื่องอาศัยมันเป็นเครื่องดำเนินต่อไป

แต่จริงๆ ชีวิตของเรามีคุณค่าแล้วอันตรายด้วย หายใจเข้าถ้าไม่หายใจออกก็ตาย หายใจออกไม่หายใจเข้าก็ตาย คนเรานะเวลามันซ็อกไปมันตายได้ตลอดเวลาเลย แต่พวกเราที่ประมาทไป เราคิดว่าชีวิตเราจะอยู่ค่าฟ้าไป ไซ้! เรายังเห็นหน้ากันอยู่นี้ เราก็มองชีวิตเรายังอีกยาวไกลไป แต่ถ้ามันประมาทเลนเล่อ ถึงเวลามันไปนะ จบสิ้น ถ้ามันจบสิ้นขึ้นมา

แต่ถ้ามันมีสติมีปัญญายู่งนียบ มันจะจบสิ้นที่ไหน นี่สุคติ ถ้าสุคติ ปัจจุบันนี้สุคติ ปัจจุบันนี้คิดดี ปัจจุบันนี้มีสติปัญญาอย่างนี้ ใครมันจะมาหลอกมาล่อเรา ปัจจุบันนี้มันพลังมันเปลอ ปัจจุบันนี้มันส่งออกไป แล้วก็รอกัง รอกังจะให้เขามาหลอก ไม่ต้องให้เขามาหลอกหรือ กใจมันหลอกตัวมันเองอยู่แล้ว ในหัวใจนี้มันทำให้พลังเปลออยู่แล้ว มันรอกอยู่อย่างนั้นนะ

แต่ถ้าสติมันสมบูรณ์นะมันไม่ต้องการสิ่งใดเลย เพราะ เพราะเวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม เรานั่งอยู่โคนต้นไม้ เรานั่งอยู่ในที่รโหฐานของเรา เราต้องการความสงบ ความระงับเท่านั้น เราไม่ต้องการให้ใครมารบกวนเราเลย เราไม่ต้องการใดๆ ทั้งสิ้น เราต้องการหัวใจของเราไป มันจะไปรอให้ใครมาช่วยเหลือละ มันจะรอความคลุกคลีกับใครละ ความคลุกคลีอันนั้นมันเป็นเรื่องสังคมทั้งนั้น

เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราต้องการความสงบ ความสงัดใจ เวลาจิตใจของเรามันเป็นสมาธิเข้ามา เห็นไหม ยิ่งสงบสงัดของมันเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วถ้าจิตสงบแล้วมันจะพลังเปลอไปไหน มันจะมีความผิดพลาดไปไหน มันสมบูรณ์ในตัวมันเอง สมบูรณ์ในตัวมันเอง ที่ว่าเราลืมสิ่งนี้ไป ถ้าลืมสิ่งนี้ไป การศึกษา เวลาเราศึกษา ศึกษาทางโลก เห็นไหม คนเราเจริญได้เจริญด้วยปัญญา โลกเจริญได้ด้วยปัญญา

ไซ้! โลกเจริญด้วยปัญญา แต่ปัญญาอย่างนั้นเขาก็ศึกษากันได้ เทคโนโลยีมันรวดเร็วมาก มันพัฒนาของมันไปตลอด เวลาพัฒนาไป คนต้องทันมัน คนต้องทันมัน ทรัพยากรมนุษย์

ทรัพย์ากรมนุษย์ เขาแข่งกันด้วยคน ทรัพย์ากรมนุษย์ แต่ทรัพย์ากรมนุษย์มีความสุขหรือความทุกข์ละ ถ้าทรัพย์ากรมนุษย์เขามีความสุขขึ้นมาพอสมควรในหัวใจ ทรัพย์ากรมนุษย์ จิตใจที่ปลอดโปร่ง จิตใจที่โล่งใญ่ มันคิดอย่างใดมันก็จะปลอดโปร่งไป

ทรัพย์ากรมนุษย์ถ้ามีสติมีปัญญา ทรัพย์ากรมนุษย์ไม่เหนื่อยล้า ทรัพย์ากรมนุษย์ได้พักผ่อน ทรัพย์ากรมนุษย์มันจะคิดของมันได้ ทรัพย์ากร มันก็ย้อนกลับมาที่เราอยู่ดี มันก็ย้อนกลับมาที่นี้ไง แต่ย้อนกลับมาที่นี้ แต่เราลืมของเรา เราเผลอ เราไปข้างหน้าตลอดไป แล้วเราลืมตัวเรานี่ไง

ถ้าเราย้อนกลับมาที่นี้ เห็นใหม่ ที่เรามาวัดมาวากันก็มาเพราะเหตุนี้ วันพระๆ วันมาทำบุญกุศลของเรา ทำบุญกุศลของเราเพื่ออำนาจวาสนาบารมีของเรา ถ้าอำนาจวาสนาบารมีของเราณะ ศรัทธาความเชื่อหวัรถจักรพามาวัดมาวา พามาวัดมาวาอย่างน้อยมันก็ได้เห็นสมณะ อย่างน้อยได้ให้ข้าววัตรปฏิบัติไป อย่างน้อยได้เห็นพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ไง เราเป็นชาวพุทธๆ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยของเรา ดอกย้าเข้ามาในใจของเรานี่ไง

แล้วเวลาหลวงตาท่านปฏิบัติของท่าน เห็นใหม่ เวลาถึงที่สุดแห่งทุกข์ เห็นใหม่ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ รวมลงเป็นหนึ่งเดียวในใจของตน มันรวมลงเป็นหนึ่งเดียวในใจของตน มันรวมลงมาอย่างไร ถ้ามันรวมลงมาในใจของตนมันเปิดมาที่นี้ไง

เราไปวัดไปวาตอกย้าตรงนี้ ตอกย้าเรา ในอานิสงส์ของการฟังธรรมๆ ใญ่ อานิสงส์ของการได้ฟังธรรม สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังทุกวันเลย หลวงพ่อพูดทุกวันเลย แต่หลวงพ่อพูดทุกวันเลยเราทำได้หรือเปล่า หลวงพ่อพูดทุกวันเลย ได้ยินได้ฟังทุกวันเลย เราตอกย้าในหัวใจของเรา เห็นใหม่ ถ้าหัวใจเรามันคงแล้วมันต้องไปฟังใครละ

เวลาปัญญามันเกิดนะ เราอยู่กับครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านชื่นชม ถ้าเรารู้จักคิด รู้จักมีอุบาย รู้จักวิธีการรักษาตน ท่านชื่นชมมาก

แต่เวลาผิดพลาดขึ้นไป ครูบาอาจารย์คอยสับคอยไขก นั้นอันดับที่สอง เวลาอันดับที่สองถ้ากิเลสมันฟูขึ้นมา ทำไมเราโดนตีโดนเตือนตลอดเวลาเลย ทำไมคนอื่นเขาไม่โดนอย่างเราเลย ไม่โดนอย่างเราเลย แต่มันก็ไม่คิดถึงหัวอกของครูบาอาจารย์ ไม่คิดถึงหัวอกของพ่อแม่ไง

ถ้าหัวอกของพ่อแม่ ลูกคนไหนที่มันทำได้ ลูกคนไหนที่มันเอาตัวรอดได้ พ่อแม่ก็สบายใจ ลูกคนไหนที่มันทำอะไรผิดพลาด พ่อแม่ก็ต้องคอยตอกย้ำคนนั้น ตอกย้ำคนนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันขาดตกบกพร่อง ครูบาอาจารย์ก็ตอกย้ำตรงนั้น ตอกย้ำตรงนั้นไง ใ้ผู้ที่ปฏิบัติได้แล้วท่านก็ชื่นชมๆ ใ้ที่ตอกย้ำ ตอกย้ำๆ ตอกย้ำเพราะความผิดพลาดของเราไง แต่มันไม่คิดอย่างนั้น มันไปคิดว่าเราโดนตอกย้ำอยู่คนเดียวๆ คนเดียวก็น่าผิด ก็มันผิดไงถ้ามันผิด

เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเขาแสวงหาอย่างนั้น ครูบาอาจารย์ท่านสอน เหมือนครูมวยสอนนักมวย ถ้าสอนนักมวย นักมวยมันผิดพลาดตรงไหน เตือนแล้วเตือนอีก ถ้าเตือนไม่ได้มันก็ต้องสั่งสอน พอสั่งสอนขึ้นไปมันก็เจ็บทั้งนั้น การเจ็บนั้นเจ็บเพราะครูบาอาจารย์ชี้หน้า เจ็บเพราะพ่อแม่สั่งสอน เจ็บเพราะคนบอกความผิดพลาดเรา ก็ไปเจ็บเพราะว่าคนอื่นเขากลับแก้ง คนอื่นเขาทำลายเรา อันไหนมันเจ็บกว่ากัน มันฝึกให้แข็งแรงไง ฝึกให้เอาชีวิตนี้รอดไง ฝึกให้การปฏิบัตินี้ก้าวหน้าไง แล้วการปฏิบัติก้าวหน้า เห็นใหม่ ที่บอกว่าเราล้มตัวเราเอง เราล้มตัวเราเอง

เราเห็นคุณค่า ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นคุณค่าของน้ำใจมากที่สุด ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ สมาธิ ปัญญา เวลามันเกิดปัญญาขึ้นมา แล้วปัญญาอย่างนี้มันปัญญาเอาชนะกิเลส ใ้ปัญญาอย่างเรา ปัญญาทางโลก ปัญญาชนะสังขม ปัญญาเพื่อการแข่งขัน เพื่อความประสบความสำเร็จในชีวิต

แต่ปัญญาในพุทธศาสนา ปัญญาเพื่อชนะกิเลสของตน เพื่อรู้เท่าทันในใจของตน รู้เท่าทันในใจของตน แล้วตนกิเลสมันไม่หลอกไม่ล่อ กิเลสมันไม่มาปรุงแต่งในใจ มันจะมีอะไรมาหลอก มันอยู่ที่ไหนมันก็มีความสุขนะ ความสุข สุขจากหัวใจนี้ สุขจากชีวิตของเรา สิ่งที่เราแสวงหา เรากระสือกกระสนกันมากก็เพื่อความสุขๆ นี้แหละ แต่ความสุขนี้ความสุขเจือด้วยอามิส

ความสุขแบบโลก ความสุขแบบการโฆษณาในการสื่อสารนั้นนะ เขาโฆษณากันนั้นของดีๆ ของดีทั้งนั้นเลย จำเป็นไหม จำเป็นหรือเปล่า จำเป็นจริงๆ หรือ ของดีทั้งนั้นเลย แต่ถ้าเป็นทางธุรกิจ ไซ้! เราต้องการให้เขาซื้อสินค้าของเรา มันก็ต้องโฆษณาอย่างนั้นแหละ แต่ของเราถ้าเรามีสติปัญญา เป็นจริงๆ หรือ เรามีความจำเป็นหรือ ไม่มีความจำเป็น

ฉะนั้น เวลาบวชพระมาแล้ว พระเรา เห็นใหม่ ถือผ้า ๓ ผืน สมบัติของพระมีแค่บริวาร ๘ นอกนั้นเป็นของสงฆ์ทั้งนั้น เป็นของของสงฆ์ทั้งนั้น สมบัติของเรามีแค่บริวาร ๘ แล้วบริวาร ๘ ดำรงชีวิตได้ไหม ถ้าบริวาร ๘ ถ้าเราคิดอย่างนี้ไปวัดไปวามีข้อวัตรปฏิบัติ ดูพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ได้เห็นสถานที่ ได้เห็นข้อวัตร ได้เห็นสมณะ ได้เห็นสมณะมันไม่ห่างไกลกับ ศาสนา

เวลาเราพุทโธๆ พุทธานุสติ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ละเอียดเข้าไปๆ ละเอียดจนเป็นพุทโธเสียเอง มันใกล้ชิดเข้าไปเรื่อยๆ ใกล้ชิดเข้าไปเรื่อยๆ ใกล้ชิดเข้าไปจนเห็นพุทธะในใจของเรา ความรู้สึกเราคือพุทโธ ความรู้สึกเราคือพุทธะ พุทธะคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แต่พุทธะเราไปไหนก็ไม่รู้ แต่ความคิดเราบรรเจิดนะ ความคิดข้างนอก เห็นใหม่ ชันท์ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณา สังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด สังขาร ร่างกายก็ได้ สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่งก็ได้ สังขารทั้งสองเขาเรียกกายกับใจ กายกับใจ ถ้าเรามีสติปัญญาเรารู้คั่นที่นี้ไง สมบัติของเรานะ เราไปเห็นร่างกายของใคร เห็นความรู้สึกนึกคิดของใคร สอนใคร เราก็ได้แค่บุญกุศล นี่ไง เวลาหมอรักษาคนไข้ ก็รักษาคนไข้ให้หาย เห็นใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราเห็นร่างกายของใคร เราพิจารณาของใคร นั่นก็เรื่องข้างนอก แต่ถ้าใจเราสงบแล้วเราเห็นกายของเราเอง ถ้าเห็นกายของเราเอง กายานุปัสสนา ถ้าเห็นกายของเราเอง เราพิจารณาที่นี้ ถ้ามันถอดถอนกันที่นี้ เพราะอะไร เพราะจิตใจนี้มันยึดที่ร่างกายเราก่อน มันถึงไปยึดร่างกายข้างนอก ถ้ามันยึดร่างกายเราก่อน เราพิจารณาของเรา ถ้าปล่อยวาง ปล่อยวางแล้วก็คงเดิม ปล่อยวางแล้วมันไม่ย่อยสลายไปไหนหรอก กายก็เป็นกายอยู่อย่างนี้ มันเป็นธาตุ มันไม่ไปไหนหรอก

แต่! แต่เวลามันเห็นนะ มันเห็นการพิจารณาของมันไป สิ่งทีภาพที่เห็นมันย่อยสลายของมัน อย่างเช่น พิจารณาแล้วมันเอน้ำมันเปื่อยอะไรของมัน ความเนาความเปื่อยนั้นมันไปเห็นโดยจิตใจ ใต้นี้มันเห็นด้วยอริยสังขใจ การเห็นอริยสังขนั้นมันจะไปถอดไปถอนใจอันนี้ไง ถ้ามัน

ถอดมันถอนหัวใจอันนี้ มันถอดที่นี้ มันถอนที่นี้ มันถอนกิเลสตัดมหาความทะยานอยาก ถอน
สักกายทิฏฐิ ทุริตีความเห็นผิด

จิตใจมันเห็นผิด เพราะมันมีเชื้อไขของความเห็นผิด มันถึงมีมุมมองอย่างนั้น เวลา
พิจารณาของมันไปแล้วมันถอดถอน ถอดถอนสิ่งที่เป็นข้อมูล สิ่งที่เป็นสัญญาความยึดมั่นใน
หัวใจ มันถอดมันถอนอันนี้ ถ้ามันถอดถอนอันนี้ ร่างกายก็คือร่างกายนี้แหละ เวลามันเห็นมัน
เห็นโดยสัจจะโดยความจริงอย่างนี้ นี่คืออริยสัจ มีการกระทำแบบนี้ นี่พูดถึงว่าถ้ามันละเอียด
เข้าไปเป็นชั้นๆ เข้าไปไง ละเอียดเข้าไปๆ นี่ใจมันถึงว่าปัญญาที่รู้เท่าทันกิเลสของเรา ปัญญา
สำคัญมาก ถ้าปัญญานี้สำคัญมาก แล้วปัญญานี้ไม่มีเชื้อไม่มีขายในท้องตลาด

ถ้ามีการซื้อการขายในท้องตลาดนะ เศรษฐีเขาซื้อมรดก ซื้อผลไปหมดแล้ว เศรษฐีเขาซื้อ
สติ เขาซื้อปัญญา เขาซื้ออะไรที่เป็นประโยชน์กับเขา ไม่ได้! คนเราเกิดมาแม้แต่เป็นเด็กน้อยไซ้
ใหม่ จะถูกเศรษฐี ลูกกระมุกผี ลูกคนทุกข์คนจน ต้องมีการศึกษา การศึกษาเกิดจากเขาวรรณ
ปัญญา เขาวรรณปัญญานั้นเกิดจากอำนาจวาสนาบารมีของที่เราสร้างมา พันธุกรรมของจิต
แล้ว มันจะย้อนกลับไปพันธุกรรมของจิต จิตได้สร้างมา จิตได้สะสมสิ่งใดมา มันแสดงออก
อย่างนั้น แล้วเวลาเกิดแต่ละภพแต่ละชาติ เรามีสติมีปัญญาของเรา เรามาตัดแปลงแก้ไขของ
เรา

เวลาสิ่งที่มีมันเป็นความเคยชิน กิเลสคือความเคยชินของใจ ใจมันเคยชินของมันอย่างนั้น
เวลามันเกิดในภพชาติใดมันก็แสดงออกอย่างนั้น แล้วเราตัดแต่งพันธุกรรมๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย
ท่านตัดแต่งของท่านมา เวลาบารมี ๑๐ ทศ ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี เวลาทานบารมี
นั้นนะถึงที่สุดแล้วเป็นพระเวสสันดร สละทั้งนั้นนะ เวลาขันติบารมี ขันติบารมีที่เกิดเป็นฤๅษีที่
เขามาทดสอบ ว่าขันติจริงหรือเปล่า นี่ตัดแต่งมาๆ ถ้าไม่ได้ตัดแต่งมาอย่างนี้จิตใจมันไม่พร้อม
จิตใจมันไม่มีอำนาจวาสนาที่จะทำอย่างนั้นได้

ไขของเราเหมือนกัน ไขที่นั่นๆ กันอยู่นี้ ไขสิ่งที่คุณรู้ลึกนึกคิด สันดานของเรามันมา
จากสิ่งที่คุณสะสมมา พันธุกรรมของมัน พันธุกรรมของมันไง แล้วเวลาปัจจุบันนี้เรามีสติปัญญา เรา
มาแก้ไขของเรา มาพิจารณาของเรา ทำของเราให้ดีขึ้น ทำของเราให้ดีขึ้น มันจะได้แย้งขนาด

ไหนก็แล้วแต่ เราก็มีสติมีปัญญาบั้งของเรา แล้วพยายามทำความเข้าใจเข้ามา ถ้าใจสงบแล้วมันมีความสุข ความสงบระงับแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันจะเห็นสัจจะเห็นความจริงในใจของเรา นี่ความจริง ของจริงมันอยู่ที่นี้

ถ้าของไม่จริงอยู่ที่นี้ ถ้าของไม่จริงอยู่ที่นี้แล้วเราแสวงหาที่ไหน?

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด เห็นไหม พระเราจุดธูปไปโน่นไปนั่น ไปที่ไหนก็ไปหาใจของตนทั้งนั้น ไปหาใจของตนต้องเข้าป่าเข้าเขาไป ทำไม่ไม่หาในใจของตนนี่ละ หาใจของตนมันส่งออกหมดละ แล้วไม่มีสติปัญญาสามารถรักษาได้ เวลาเข้าไปในป่าแล้วมันไม่มีสิ่งใดที่จะมาชักจูงไปแล้ว เพราะมันมีแต่ป่าเขา มันไม่มีสิ่งใดที่มันจะกระตุ้นกิเลสได้มากไปป่าไปเขาเพื่อชัฏภูมิเพื่อหาใจของตนไป

ถ้าไปหาใจของตน ไปเจอที่ใจของตน เห็นไหม เดินจุดธูปมาทั่วประเทศ แล้วก็มาหาใจอันนี้ เวลามันหาใจอันนี้ เวลามันเกิดสติปัญญาขึ้นมามันก็เกิด เกิดที่นี้ แต่อาศัยที่พักอาศัย นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมาเราก็มีบ้านมีเรือนของเรา เราก็อาศัยของเรา จริงๆ ใจของเราก็อาศัยร่างกายนี้ เวลาร่างกายไม่เจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมามันก็อยู่สุขสบาย เวลาร่างกายของเรามันเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา หัวใจมันอยู่อาศัยบ้านเรือนนี้มันก็ทุกข์ยากไปด้วย

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอก เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยให้ร่างกายมันเจ็บคนเดียวไป อย่าให้หัวใจมันเจ็บไปด้วย หัวใจมันก็อาศัยอยู่ในร่างกายนี้ ถ้าร่างกายนี้อุดมสมบูรณ์ ้วยรุ่งเรืองไปไหนก็ได้ คนแก่คนเฒ่าจะเดินจะเห็นมันทุกขมันยากไปหมดเลย บ้านเรือนเราคร่ำคร่าแล้วถึงเวลาแล้วเราก็ต้องจากบ้านจากเรือนเราไป ถึงเวลาก็จากไป แล้วมีสิ่งใดเป็นสมบัติของเราละ เราหาสิ่งนี้มาเพื่อประโยชน์กับเรา ทำบุญกุศล ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ด้วย ทำบุญกุศล อำนาจวาสนาเรามีเป็นทิพย์สมบัติ

แต่ถ้ามีสติปัญญามันถอดมันถอนเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเที่ยวสวน เห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย ด้วยสติ ด้วยปัญญาอันนั้น ด้วยมรรค ด้วยผลอันนั้น ศีล สมาธิ ปัญญาอันนั้น มรรคญาณอันนั้น มันถอดถอนความไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ถ้ามันจากบ้านจากเรือนนี้ไปก็จากครั้งสุดท้าย ลาวัณฐะแล้วจะไม่กลับมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอีกเลย นี่เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่พุทธศาสนา เป้าหมายของพุทธศาสนา สุขแท้จริงอย่างนั้น

แต่เราอาศัยความสุขในระหว่างเดินทาง ระหว่างเดินทางมีสุขเวทนา ทุกขเวทนาของเรา เราก็พยายามต้องการให้ชีวิตเราไม่ทุกข์ไม่ยากจนเกินไป ให้มีความสุขพอเพียงกับหัวใจดวงนี้ ให้เกิดมาพออยู่พอทนของเรา นี่เพราะด้วยสติด้วยปัญญา เราจะพยายามรักษาชีวิตของเรา พยายามพาดำเนินชีวิตของเราให้ประสบความสำเร็จในชีวิตของเรา นี่เป็นสติปัญญาของตน

ครูบาอาจารย์สอนก็สอนจากข้างนอกทั้งนั้น วันนี้ศรัทธาความเชื่อมั่นคงก็ดี วันไหนถ้า มันคอนแคลนขึ้นมาก็สงสัย ถ้าสงสัย เห็นไหม ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอน เรื่องกาลามสูตร ฟังท่านๆ เสร็จแล้วมาวิเคราะห์หิวัจย์ของเรา ถ้าการวิเคราะห์หิวัจย์ของเรา นั่นละ คือปัญญาของเรา ถ้าปัญญาของเราเกิดขึ้น เห็นไหม เชื่อในผลของการประพฤติปฏิบัติ เชื่อใน ผลของเราที่มันเกิดขึ้นจากใจของเรา ให้เชื่ออันนี้ เอวัง